

Formansfrágreiðing 2001 - 2002

Á aðalfundinum 31. Mai 2002 helt Heðin Mortensen, ÍSF-forseti hesa formansfrágreiðing:

Aðalfundurin hjá Ítróttasambandi Føroya er besta høvi at steðga á eina stund, líta aftur um bak, og hugsa seg um áðrenn næsta stig verður tikið í hesum virkna og framfýsna felagsskapi. Hvørjum málum náddu vit í farna skeiði? Hvørji mál eru í eygsjón? Og hvørji mál seta vit framtíðini?

Vit eru ein felagsskapur, ið hevur meiri enn seksti ár á baki, men vit eru ung í sinni. Hvussu kunnu vit annað? Vit hava við børn og ung at gera, vit hava við roysni og brøgd at gera! Ja, vit eru mitt í eini ítróttaverð, sum hvørt ár – hvønn dag ger sítt ítasta til at gerast betri, til at vinna og til at skapa trivna og gleði!

Í hesum framúrskarandi ítróttaanda, sum valdar í bygd og í bý, er tað okkara aðalmál at birta upp undir, skapa tryggjar karmar, stuðla og umboða føroyska ítrótt og føroysk ítróttafólk – í Føroyum eins væl og til kappingar uttanlands.

Býtið av landskassastudningi

At fígga virksema okkara í 2001 søkti ÍSF Føroya Landsstýri og Føroya Løgting 5,8 mió. krónur í landskassastudningi. Tá fíggarlógin var samtykt, vóru 2 mió. krónur settar av til ÍSF. Hetta er sama upphædd, ið hevur verið tillutað okkum nú í nógv ár. Peningurin er játtaður til rakstur av ÍSF og sersambondunum. Aðrar mettar inntøkur eru 585 túsund krónur í limagjaldi, gjøldum frá útvarpi og sjónvarpi, føroyska happadráttinum og øðrum, soleiðis verður samlaða inntøkan 2,4 mió. krónur.

1 mió. krónur verða nýttar til rakstur, og síðani verða 1,475 mió. krónur býttar millum sersambond og starvsnevnd. Hesin peningur verður býttur soleiðis:

Fótbóltssambandið	93.000 kr
Hondbóltssambandið	186.000 kr
Flogbóltssambandið	186.000 kr
Róðrarsambandið	107.000 kr
Borðtennissambandið	107.000 kr
Fimleikasambandið	107.000 kr
Badminton sambandið	107.000 kr
Svimjisambandið	141.000 kr
ÍSB	107.000 kr
Judosambandið	107.000 kr
Skjótisambandið	50.000 kr
Frælsur ítróttur/súkkling	50.000 kr
Ríðisambandið	50.000 kr
Nýstovnaður ítróttur	50.000 kr
Starvsnevnd ÍSF	30.000 kr

Umframt játtanir til ÍSF, FSF og ÍSB hefur lögtingið eisini játtað 1,450 mió. krónur til fríferðir hjá ítróttafólki við strandfaraskipum og bygdaleiðum. Í 2002 er hetta tal økt við eini eykajáttan til 1,7 mió. krónur.

Norðurlenskur stuðul

Seinasta ár fingur vit aftur studning frá Norður-lenska Ráðharrastovninum. Hetta var sama upphædd sum undanfarna árið, kr. 315.000, sum er soleiðis býtt millum sersambond og verkætlanir:

Svimjisambandið	20.000 kr
Oyggjaleikanevndin	50.000 kr
Judosambandið	15.000 kr
Hondbóltssambandið	30.000 kr
Badmintonsambandið	15.000 kr
Bogaskjótisambandið	15.000 kr
Frælsur Ítróttur	15.000 kr
Ítróttasambandið fyri Brekað	25.000 kr
Róðrarsambandið	15.000 kr
Fimleikasambandið	35.000 kr
Flogbóltssambandið	30.000 kr
Ítróttasamband Føroya	50.000 kr

Norðurlenski Ráðharrastovnurin lutar á hvørjum ári eina játtan sundur millum Ísland (50%), Grønland (22%) og Føroyar (28%).

Veddingin

Tá Sp/f Ítróttavedding fekk avtalu í lag við Dansk Tipstjeneste í 1996, varð roknað við, at føroyingar fóru at vedda og spæla fyri einar 35 milliúnir krónur árliga. Føroyski parturin av avlopinum hjá Dansk Tipstjeneste varð ásettur eftir tí. Hesin partur er 0,5% av yvirskotinum hjá Dansk Tipstjeneste. Tað hevur seinni víst seg, at inntøkurnar í Føroyum hava verið væl lægri enn mett, einans 12-13 milliúnir árliga.

Umsetningurin hjá Dansk Tipstjeneste hevur verið soleiðis seinastu 5 árin:

Ár	Kr.	Index
1997 (9)	12.392.279	100
1998	13.100.893	79,3
1999	13.926.090	84,3
2000	15.948.309	96,5
2001	15.239.352	92,2

Í 1997 byrjaði Dansk Tipstjeneste í Føroyum, og umsetningurin var lutfalsliga stórir fyrsta árið, tá hugsað varð um, at bert var selt í knappar 9 mánaðir. Síðani var umsetningurin rættiliga nógv lægri í 1998 og 1999, men hevur tó í ár 2000 nærkast støðinum í 1997. Í 2001 minkaði umsetningurin aftur nakað.

Eitt av argumentunum hjá Sp/f Ítróttavедding var, at um skavispøl eisini verða seld í Føroyum, fer umsetningurin hjá Dansk Tipstjeneste upp, av tí at her-og-nú-effektin av at kenna úrslitið av einum skavispæli er sera stór fyri keyparan. Hetta vísir seg í Danmark, og tí vórðu útrokningar gjørdar, har lutfallið í Danmark varð nýtt til føroysku tøluni. Úrslitið gjørdist, at umsetningurin hækkar við tveimum milliόνum krónum um árið.

Tó var vánaliga úrslitið hjá Dansk Tipstjeneste í Føroyum ikki einasta orsøkin til, at ein sonn orrusta tók seg upp, tá avtalan við Dansk Tipstjeneste skuldi endurnýggjast. Nei, allarstørsti mótstøðu-maðurin á økinum vísti seg at vera almenna fyri-sitingin, sum hevði ætlanir um eitt stórt føroyskt happadráttarspæl – heldur enn at hava fleiri spøl á føroyska spælimarknaðinum.

Tað er ikki at siga ov nógv, at hart leikaði á hjá okkum, sum vóru í fremstu røð í samráðingunum. Hetta var eins spennandi og nøkur ítróttakapping kann vera. Við málstrikuna, tá vit bara bíðaðu eftir, at skermarnir á sølustøðunum hjá Dansk Tips-tjeneste fóru at gerast svartir, tók Landsstýrið seg saman og undirskrivaði eina veddingaravtalu fyri næstu fimm árin.

Inntøkurnar hjá Sp/f Ítróttavедding frá Dansk Tipstjeneste verða útlutaðir aftur í trýggjar partar. Býtið sær soleiðis út:

Stovnur / felag	%-býtið	1999	2000	2001
Føroya Landsstýri	20%	1.820.000	1.260.000	1.330.000
ÍSF	60%	5.460.000	3.780.000	3.990.000
Føroya Ungdómsráð	20%	1.820.000	1.260.000	1.330.000

Fyri Føroya Landsstýri er tað Mentamálastýrið, sum umsitur inntøkurnar frá veddingarpeninginum. Hesin peningur verður útlutaður til verkætlanir til frama fyri børn og ung. Lýst verður við hesum í bløðunum, og møguligt er at søkja um stuðul tvær ferðir um árið sambært reglugerð.

Føroya Ungdómsráð fær 20% av nettovirskotinum hjá Sp/f Ítróttavедding. Peningurin hjá Føroya Ungdómsráð verður lutaður sundur eftir einum býtislykli til umsiting, felagsskapir, lokalfeløg/limafeløg og stuðulsgrunn hjá FUR.

Ítróttasamband Føroya fær størsta partin av nettovirskotinum frá Sp/f Ítróttavедding, heili 60%.

Hesin peningur hevur ein heilt greiðan býtislykil. Í ár 2000 var hann lutaður í 70 partar. Fyri 2001 var hann lutaður í 76 partar.

Hvussu peningurin verður lutaður avgerð stjórn ÍSFs av á hvørjum ári. Hvør partur fyri ár 2001 var uml. 52.500. Parturin hjá fótboldinum lá sostatt um kr. 630.000 fyri ár 2001.

Sersamband	Partar 2001	Partar 2000
Fótboldtur	12	12
Hondboldtur	8	8
Flogboldtur	8	8

Svimjing	6	6
Róður	4	4
Fimleikur	4	4
Badminton	4	4
Borðtennis	3	3
Judo	3	3
ÍSB	2,5	2,5
Skjóting	2,5	2,5
Súkkling/Frælsur ítróttur	2,5	2,5
Ríðing	2,5	2,5
Nýstovnaður Ítróttur	2,5	2,5
Starvsnevndin	2,5	2,5
Oyggjaleikir	0,5	0,5
Olympiska nevndin	0,5	0,5
Felags + Grunnurin FITUR	3	1
ÍSF-Húsið	2	
Felagsskrivari	2	
Í alt	76	70

Afturat hesum inntøkum eigur at takast hædd fyri, at Føroyar fáa ávísan eykaágóða av samstarvinum við Dansk Tipstjeneste. Millum annað kann nevast, at Føroya Tele umsitur alt tað tekniska í sambandi við terminalar og tilíkt. Harafturat eru fleiri sölustøð kring landið, sum fáa afturgoldið 8% av um-setninginum í ómaksløn, tilsamans er hetta ein góð milliún um árið. Eisini fáa bløð, sjónvarp og útvarp nakað í lýsingarinntøkum.

Týdningurin av peninginum frá Dansk Tipstjeneste er stórur í føroyska samfelagnum í dag. Nærum alt frítíðarvirksemi í landinum fær betri fíggjarlig kor grundað á tips-pengarnar, og óbeinleiðis fær hvørt føroyskt barn á ein ella annan hátt betri karmar at virka í. Tí er tað við gleði, at vit finga nýggju avtaluna undirskrivaða, føroyskum børnum og ungum at frama.

Olympisk ítrótt

Nú standa vit á gáttini til altjóða viðurkenning innan ítróttina. Føroya lögmaður, Annfinn Kalls-berg, sum eisini er verji ÍSFs hevur latið sítt viðmæli til limaskap okkara í IOC, og eftir hansara áheitan hevur danski forsætisráðharrin, Anders Fogh Rasmussen, eisini givið sítt viðmæli.

Við hesum sterku viðmælum, eins og við stuðli frá norðurlensku ítróttasambondunum, ikki minst við sera góðu úrslitunum aftur í ár hjá ÍSB, er tað okkara sannføring, at nú fer at eydnast okkum at fáa ynskta limaskapin í lag.

Røddir hava verið frammi um, at Føroyar ikki kunnu fáa henda limaskap fyrr enn vit eru full-veldisríki. IOC er ein privatur felagsskapur fyri olympisk ítróttasambond, sum byggir á, at eitt felag umboðar eitt land. Limirnir umboða hvør sítt land ella hvør sítt samveldi, og skulu harafturat uppfylla eina røð av treytum, áðrenn limaskapur gerst veruleiki.

Greiða má sjálvsagt verða á, hvør umboðar eitt land ella eitt samveldi,

t.d. um tað er danska ítróttasambandið ella føroyska ítróttasambandið, sum umboðar Føroyar. Men av tí at ÍSF hevur umboðað Føroyar í ítróttahøpi síðani 1939 er ongin ivi um, at vit eru viðurkend sum sjálvstøðugt ítróttasamband, ið ræður sær sjálvum.

Fyri at ongin ivi skal vera um, at onnur samveldi, ið ikki hava stjórnarstøðu sum fullveldi, eisini hava limaskap í IOC, fari eg at vísa á fylgjandi dømi:

Land við IOC-limafelagi	IOC-øki	Stjórnarstøða	Ár
Aruba	America-PASO	Partur av Kongaríkinum Niðurlond	19 86
Bermuda	America-PASO	Bretsk Krúnkoloni	19 36
British Virgin Islands	America-PASO	Bretsk Krúnkoloni	19 82
Cayman Islands	America-PASO	Bretsk Krúnkoloni	19 76
Niðurlendsku Antillurnar	America-PASO	Partur av Kongaríkinum Niðurlond	19 31
Virgin Islands	America-PASO	Land undir USA	19 48
Puerto Rico	America-PASO	Land undir USA	19 67
Hong Kong	Asia-OCA	Partur av Kina	19 51
Kinesiskt Taipei	Asia-OCA	Partur av Kina	19 60
Palestina	Asia-OCA	Partur av Ísrael	N/ A
Amerikanskt Samoa	Oceania-ONOC	Land undir USA	19 87
Cook Islands	Oceania-ONOC	Frælsum felagsskapi við New Zealand	19 86
Guam	Oceania-ONOC	Land undir USA	19 86

Stjórnarstøðan hjá omanfyri nevndu londum, sum verða bólkaði sum samveldi hjá IOC, kann útgreinast soleiðis:

- Tvey lond í ríkisfelagsskapi við Niðurlond
- Trý hjáland hjá Bretlandi við víðum sjálvræði
- Fýra lond tengd at USA við víðum sjálvræði
- Tvey lond, ið viðurkenna at verða partur av Kina, men ráða sær sjálvum
- Eitt land við frælsum felagsskapi við New Zealand
- Eitt land undir yvirveldi hjá Ísrael

Ríkisrættarlíga støðan er tískil ikki nøkur avgjörd forðing sambært siðvenjuni hjá Altjóða Olympiska Ráðnum. Fyri okkara viðurkenning talar serliga, at vit hava eina virkna umsókn frá fyrst í 1980'unum. Trý ikki-

fullveldi eru viðurkend síðani tá. Umframt at níggju føroysk sersambond eru viðurkend av altjóða sersam-bondunum. Hetta seinna setur okkum í serstøðu millum øll ikki-fullveldi, serliga millum smáland í Europa. Tað avgerandi er eitt miðvíst lobbyarbeiði at vinna undirtøku fyri viðurkenning okkara, løgfrøðin er ikki nøkur forðing, men hon er heldur ikki avgerandi fortreytin – tað eru føroysk ítróttaravrik og føroysk luttøka í altjóða ítróttarsamstarvi.

Ikki kann eg lata vera við at nevna tann illvilja, sum tykist at vera móti hesum av einstøkum fjølmiðlum og persónum. Teirra hugburður og beinleiðis mótarbeiði móti ætlanum okkara kann vera ein hóttan ímóti framtíðar samstarvi við IOC. Hetta er tí eisini ein áheitan á allar føroyingar at standa saman um føroysku royndirnar, hóast hugsjónarligu mørkini okkara millum.

Tí av sonnum hava føroysku ítróttafólkini – og ongantíð ov skjótt – altjóða viðurkenningina uppiborna!

Nýggj Evstalóg

Tørvur hevur longi verið fyri einari nýggjari lóg fyri ÍSF. Ein nýggj Evstalóg hjá Ítróttasambandi Føroya er nú orðað. Henda lóg tekur støðu til nakrar bygnaðarligar broytingar, og er samstundis sera greitt uppsett og lætt at lesa og skilja. Lógin er eisini serliga gjørd við atliti at olympiska skjalinum.

Nýggja Evstalóg Ítróttasamband Føroya verður lögð fram til samtyktar á aðalfundinum í dag.

Paraolympisku leikirnir

At føroyingar eiga ítróttafólk í heimsklassa finga vit enn einaferð prógv fyri, tá Heidi Andreasen og Esther Gaard Hansen luttóku á Paraolympisku leikunum í Sydney í Australiu í oktober í fjør. Og enn eina ferð settu hesar báðar síni fingramerki á kappingarnar. Heidi Andreasen fekk trý silvur- og eitt bronsumerki. Esther fekk tvey finalupláss, og í 200 metra blandaðari svimjing komu báðar í finaluna.

Hesar báðar eru frálík umboð fyri føroysku ítróttina!

Ja, vit finga sjón fyri søgn, tá Heidi Andreasen varð vald til at vera millum fimm tey bestu ítróttafólkini við breki í øllum heiminum. Heidi var við í Laureus World Sports Awards í Monaco, har hon var í bólki við fýra øðrum luttakarum, sum vóru úr Týsklandi, Sveits, Canada og Hollandi.

Hetta var ein stórhending fyri føroyska ítrótt, hóast hon ikki náddi ovasta palli í kappingini.

Oyggjaleikirnir

Eitt væl mannað lið umboðaði í 2001 Føroyar á Oyggjaleikunum á Isle of Man. 258 fólk vóru í føroyska ferðalagnum, sum taldi 104 íðkandi ítróttafólk, 48 venjarar, leiðarar, fysioterapeutar, ol. uml. 15 tíðindafólk frá Útvarp Føroya, Sjónvarp Føroya, Dimmalætting og Sosialinum og 91 føroyingar, sum komu við at stuðla ítróttafólkunum í kappingunum.

Úrslitið var sera gott, vit komu inn á eitt samlað 5. pláss móti einum

samlaðum 9. plássi í 1999. Býtið millum heiðursmerkini var 15 gullmerki, 12 silvurmerki og 13 bronsumerki.

Ítróttagrein	Gull	Silvur	Bronsa	Tils.
Fimleikur	10	6	3	19
Svimjing	1	3	3	7
Bogaskjótning	2	3	1	6
Flogbóltur	1			1
Fótbóltur	1			1
Frælsur ítróttur			2	2
Borðtennis			2	2
Badminton			1	1
Súkkling			1	1
Tilsamans	15	12	13	40

Komandi ár verða oyggjaleikirnir á Guernsey, har teir eisini vóru í 1987.

Ítróttumstøður

Vit mugu staðfesta, at umstøðurnar hjá ítróttinum um allar Føroyar ikki eru nøktandi. Ferð eftir ferð síggja vit, at tey føroysku ítróttafólkini, sum gera seg galdandi í altjóða kappingum við góðum úrsliti, ofta eru fólk, sum íðka ítrótt uttan fyri Føroyar.

Umstøðurnar í Føroyum sum heild eru ikki nóg góðar, og skulu vit í framtíðini gera okkum galdandi í altjóða kappingum, er neyðugt at almennir og kommunalir myndugleikar ásanna týðningin av góðum hallarviðurskiftum, rennibreytum, vallum o.s.fr. Eisini í miðstaðarøkinum, har mesta fólkíð býr, eru alt ov fáar hallir, ov fáir vøllir og øki til frælsan ítrótt er ei heldur tøkt.

Í hesum sambandi gleðir tað meg at nevna, at sandoyingar hava tikið stig til at gera ítróttahøll í oynni, soleiðis at ítróttafólk í hesum øki fáa betri karmar.

Doping

Krøvini til ítróttafólk gerast alsamt størri. Eisini her heima er ítróttin vorðin so krevjandi, at trýstið at nýta stimbrandi evni fyri at megna enn betri úrslit, kann gerast ov stórt fyri hitt einstaka ítróttafólkið. Ofta eru hesi stimbrandi evni vandamikil og eisini ólóglig, og kunnu fáa álvarsligar avleiðingar fyri tann íðkandi, nærmastu familjuna og umdømið hjá ítróttarørsluni og samfelagnum sum heild.

Dopingeftirlitsnevndin er farin til verka at fyrireika dopingroyndir í Føroyum. Ítróttadómstólurinn og dopingnevndin eru skipað og til reiðar at taka støðu í møguligum sakum. Í hesum sambandi hevur Ítróttasamband Føroya sent feløgnum kunnandi tilfar.

Við doping er at skilja, at evni finnast í mannakroppinum, sum sambært listanum hjá IOC eru forboðin. Nýtlan av slíkum evnum, staðfesting av hesum evnum í eini land- ella eini blóðroynd, eins og framferðarhættir at

broyta úrslit av eini kanningarroynd av landi ella blóði, eru forboðin.

Tað eru eftirlitsfólk frá dopingeftirlitsnevndini, sum gera dopingkanningarnar í Føroyum. Eftirlitsfólkini, sum eru tvey í tali, hava skyldu til at geva seg til kennar við fulltrú, tá innkallað verður til dopingroynd. Tað er ikki altíð, at dopingroyndirnar verða gjørdar á staðnum, ítróttafólk kunnu eisini verða innkallað við brævi ella umvegis telefon.

Tá eitt ítróttafólk verður innkallað til eina dopingroynd, verður viðkomandi biðin um at vísa samleikapróg. Eftir hetta kunna dopingeftirlitsfólkini um rættindi og skyldur í sambandi við dopingroyndina, og biðja um eina undirskrift upp á inn-kallingina, sum viðkomandi fær eitt avrit av. Navnið á ítróttafólkinum verður einans kent av dopingeftirlitsnevndini.

Eftir at verða innkallaður til eina dopingroynd, hevur ein skyldu til at verða við í royndini. Tað er sera týðningarmikið, at ítróttafólk leggja sær hetta í geyma, tí verður noktað at vera við í dopingroyndini ella verður roynt á ein ella annan hátt at sleppa sær undan royndini, verður hetta tulkað sum ein positiv dopingroynd.

Meiri tilfar verður sent feløgnum frá Doping-eftirlitsnevndini. Ítróttaráðgevi Í fleiri ár hevur ynski verið frammi um at seta ein ella fleiri ítróttaráðgevar í starv. Tørvur er á, at fólk í heiltíðarstarvi meiri málrættað kunnu fara inn at lyfta tungar uppgávur, sum liggja á láni, og fyri at hækka støðið innan føroysku ítróttina.

Nú tykist sum at tað fer at eydnast okkum at seta ein ítróttaráðgeva fyri barna- og ungdómsøkið við veddingarpengum, sum Føroya Landsstýri hevur fingið tillutað í 2002. Endamálið við starvinum hjá ítróttaráðgevanum verður at menna og upplýsa um barna- og ungdómsítrótt, soleiðis at børn og ung kunnu hava tryggjar og góðar karmar til ítróttina, herundir bæði tryggjar sálarligar karmar eins og tryggjar fysiskar karmar.

Fremstu avbjóðingar ítróttaráðgevans verða:

- At váðin fyri kynsligum ágangi móti børnum og ungum skal verða so lítil sum gjørligt
- At upplýsa um doping, rúsevni, royking og fylgjurnar av hesum
- At tryggja eina betri fakliga dygd hjá leiðarum
- At stímbra ítróttarbeiði í skúlum við at fáa í lag samstarv
- At skapa móguleikar innan ítróttina fyri sosialt minni mentum
- At orða etiskar rætningslinjur
- At upplýsa um tryggingarviðurskifti
- At samstarva við myndugleikar um fysiskar karmar
- At virka sum dagligur leiðari av skrivstovuni

Peningur er játtaður til eina royndartíð, og arbeitt verður fyri at fáa hetta starv á lögtingsfíggarlógina.

Fólkaheilsa

Granskarar í fólkaheilsu ávara móti nýggju sam-felagskorunum, vit liva í.

Innan fyri seinastu 50 árin er samfelagið so nógv broytt, at vit ikki longur hava brúk fyri okkara vøddum, beinagrind og kropsbygnaði fyri at røra okkum og fyri at yvirliva. Maskinur arbeiða fyri okkum, og bilar og bussar flyta okkum aftur og fram. Granskarar halda, at hetta krevur eina longri tilvenjing av mannakroppinum, fleiri túsund ár. Tí er vandin stórur fyri, at fólk í einum samfelag, sum krevur lítið kropsligt virkni, í ein stóran mun fáa sjúkur ella doyggja á ov ungum aldri.

ÍSF vil við hesum vísa á hetta álvarsmál, sum er ein uppgáva fyri føroyskar politikarar, bæði í landspolitikki og kommunupolitikki. Hesir myndugleikar eiga at taka hædd fyri kropsligari rørslu, tá kommunu- og landsætlanir verða samtyktar. Eisini vil ÍSF arbeiða fyri fleiri og betri ítróttatímum í fólkaskúlanum.

ÍSF fer tí at heita á landsins myndugleikar, at útnevna ár 2004 til "FØROYAR Í RØRSLU", har millum annað fylgjandi mál verða raðfest ovast á skrána fyri alt árið:

- VAKSIN Í RØRSLU Ljós skal setast á týdn-ingin av rørslu í gerandisdegnum, fyri at hava eitt sunt likam og eina sunna sál. Eggjast skal til frítíðarvirksemi og rørslu, og innihalda konkret tilboð, sum geva fólki hug til øðrvísi motiónstilboð.
- BØRN Í RØRSLU 2004 skal geva ítróttinum størri leiklut í skúlanum. Evnisvikur og seturskúlar hetta árið eiga at snúgvá seg um heilsu og rørslu, og við eini sunnari og spennandi skrá eggja til rørslu hjá skúlabørnum og -ungdómum.
- SMÁBØRN Í RØRSLU Ongin ivi er um, at góðir vanar verða lagdir í fólk frá barnsbeini av. Frá kommunalari síðu eigur tískil at verða byrjað við hesum í vøggustovum, barnagørðum og dagrøktum, har 2004 skal geva hesum stovnum móguleikar fyri meiri rørslu í gerandisdegnum hjá smábørnunum.
- Ein arbeiðsbólkur eigur at verða settur, sum setur fokus á verkætlanir hjá lands- og kommunupolitikarum, og hvussu hesar kunnu útførast, tá hugsað verður um heilsu og rørslu hjá borgarunum. Eisini skal hesin arbeiðsbólkur fyrireika ráðstevnur, sum bjóða lands- og kommunupolitikkarum til kunning og "workshops" um evnið.

Meirvirðisgjald

Enn er tað soleiðis, at ítróttafeløg í Føroyum gjalda meirvirðisgjald. Í grannalondum okkara hava landsmyndugleikarnir víst vælvild, við at m.a. ítróttafeløg í størri mun eru frítikin fyri at gjalda meirvirðisgjald. Vit heita enn einaferð á landsins myndugleikar um at taka hendan spurning upp, og frítaka ítróttafeløgini og sersambondini fyri at gjalda meirvirðisgjald, hetta fyri at lætta um umsitingina hjá sjálvbodnu, óløntu arbeiðsorkuni innan føroyska ítrótt.

Strandfaraskip Landsins

Sum kunnugt hevur játtanin hjá Strandfaraskipum Landsins til ítróttiferðir innanoyggja ikki verið nóg stór seinastu nógvu árin, tí longu í september/oktober hevur hon verið uppi, og tí hava Strandfaraskip Landsins hótta við at steðga skipanini. Síðani hevur verið neyðugt hjá ÍSF at lagt trýst á landsstýrismannin í samferðslumálum og Strandfaraskip Landsins fyri at fáa skipanina at halda fram við eykajáttan.

Til løgtingsfíggarlógina í ár eydnaðist í broytingaruppskoti at hækka

játtanina við kr. 200.000 til 1,7 mió. kr. Væl vitandi um, at hetta ikki er nóg mikið, er hetta tó eitt stig á leiðini at fáa játtanina hækkaða upp til uml. 3 mió. kr., sum veruligi tørvurin er.

Á heysti 2001 setti Strandfaraskip Landsins seg í samband við ÍSF fyri at broyta verandi skipan við gulu seðlunum til elektronisk virðiskort. Nóg fundarvirksemi hevur verið millum Strandfaraskip Landsins og ÍSF í hesum sambandi, m.a. tí at ÍSF sá hesa nýggju skipan sum eina ov stóra, umsitingarliga og krevjandi skipan fyri okkara sjálvbodnu leiðarar og nevndarlimir. Millum annað av tí at nógv kort skuldu gerast, og vandin fyri misnýtslu var eisini til staðar.

ÍSF vildi heldur at verandi skipan við gulu seðlunum varð endurskoðað, við tí fyri eyga at gera møguligar tillagingar/broytingar í eini eftir okkara metan góðari skipan, t.d. soleiðis at greiðari varð frámerkt, hvussu nógv børn og vaksin ferðast.

Sum ÍSF altíð hevur skilt skipanina, er hetta, at so nógv fólk sum gjørligt kunnu íðka ítrótt, óansæð fjarstøðu millum oyggjar og bygdir, og at fólk á smáplássum/ útoyggjum skulu hava sama møguleika at ferðast sum fólk í miðstaðarøkinum.

Vónandi koma Vinnumálastýrið og Mentamálastýrið ásamt um eina játtan og skipan, sum kann nýtast og verða so lítið umsitingarlig sum gjørligt fyri okkara sjálvbodnu ítróttaleiðarar. ÍSF hevur onki ímóti broytingum og nýggjum skipanum, bara játtan til nýtslu og umsiting av hesum fylgir við. Sostatt kann roknast við at skipanin, sum vit kenna hana í dag, helst verður broytt frá 1. januar komandi ár.

Team Norden

Team Norden ráðstevnan varð hildin í Føroyum í døgnum 4. til 6. mei 2001. Heitið á ráðstevnunni var: Ítróttur í broyting. Umleið 60 luttakarar vóru við til ráðstevnuna, og vóru hesir úr øllum norðurlondum.

Ráðstevnan verður hildin annaðhvørt ár í einum av norðurlondunum. Endamálið er at styrka norðurlenska samstarvið, serliga við altjóða atlit. Hesaferð varð framtíðar ítróttamynstrið umrøtt, fyrimunir og vansar við fjølmiðlum í ítróttini, eins og medábyrgd og demokrati varð umrøtt á ráðstevnunni. Luttakararnir vóru sera væl nøgdir við Team Norden Ráðstevnuna.

Ungir leiðarar

Útnorðurlensku ítróttasambondini skipaðu fyri einum seminari í Kangerlussuaq í Grønlandi tann 17. til 24. august í 2001. Hetta seminar var fyri ungar leiðarar, og luttakararnir vóru fyri tað mesta millum 20 og 30 ár. Aðalendamálið við seminarinum er at skapa kontaktir millum ungar leiðarar, sum annaðhvørt í Íslandi, Grønlandi ella Føroyum væntandi fáa ein størri leiklut í framtíðar ítrótt. Úr Íslandi luttóku sjey fólk, úr Grønlandi luttóku tólv fólk og úr Føroyum luttóku sjey fólk.

Norðurlenskur felagsfundur

31. august til 2. september í ár luttók ÍSF á norðurlenska felagsfundinum saman við hinum norðurlensku ítróttasambondunum. Fundurin varð

hildin í Mariehamn í Álandi. Evnini, ið vóru umrødd, vóru m.a. doping, hvussu ungfólk eggjast til at gerast leiðarar, og harafturat vísti ÍSF á føroyska ynskið um limaskap í IOC, nú allar norðurlendsku IOC-nevndirnar vóru samlaðar.

Á fundinum nýtti ÍSF høvið til at bjóða til fundar her í Føroyum í ár. Næsti norðurlendski felagsfundurin verður sostatt í Føroyum 20. til 22. september.

Sunnudagsítróttur

Ítróttur er eitt av mongum tilboðum, sum fólk hava at fara til sunnudagar. Kirkjur, samkomur, sølustevnur, listaframsýningar, og eisini ítróttakappingar kappast um tokkan hjá føroyingum. Seinasta árið hava serliga bløðini Trúboðin hjá Heimamissiónini og Kristiligt Ungmannablað hjá KFUM & K víst á teirra ónøgd við hesa fríu kapping um "kundarnar" og serliga við at ítróttakappingar eru sunnudagar. Eftir teirra metan skal sunnu-dagurin haldast heilagur á tann hátt, at vit fara í kirkju, morgunmøti, sunnudagsskúla og møti.

Men er tað ikki upp til tann einstaka, hvussu sunnudagurin ynskist at haldast heilagur? Og kann sunnudagurin ikki haldast heilagur, hóast ein ikki reint fysiskt er til staðar í kirkju ella á møti?

Tað er neyðugt við kappingum sunnudag, og ítróttur sunnudag er komin fyri at vera. Tó hevur ÍSF fyri fleiri árum síðani gjørt av so vítt møguligt at hava kappingar fyri vaksnum sunnudagar, og samsvarandi nýggju Evstulóg ÍSFs skulu børn, um gjørligt, ikki vera við í ítróttakappingum sunnudagar.

Heiðursprógv

Fyri at heiðra minni um ítróttaráðgevan, Poul E. Petersen, ið legði lunnar undir Ítróttasamband Føroya og fekk skipanina av ymsu ítróttagreininum í rættlag, hevur ÍSF gjørt av, at á hvørjum ári skulu handast tvey heiðursprógv, ið bera navnið hjá ítróttaráðgevanum – eitt til kvinnu og eitt til mann, sum hava gjørt vart við seg og tænt ítróttini á serstakan hátt.

Birgit Heystoy av Tvøroyri, ið ofta verður nevnd "The grand old lady" innan svimjing, varð kvinnan, sum fekk heiðursprógv. Heitið er ein heiður, ið lýsir, at Birgit hevur verið virkin innan svimjing í nærum ein mansaldur.

Valið av manni fall á Niels Jákup Jakobsen úr Tórshavn, sum er eitt av undangongu-fólkunum innan frælsa ítrótt í nýggjari tíð. Treysti og trúfesti hava merkt virksemið hjá Niels Jákupi.

Ítróttur fordømir yvirgang

Farna árið varð fyrst og fremst árið, har allur heimurin skelkaðist av herviligu yvirgangs-atsóknini í USA, sum var túsundtals menniskjum at bana. Ítrótturinn byggir á vinarlag og friðarliga kapping millum fólk, óheft av landamørkum, átrúnaði og politiskari áskoðan, og kann tí ikki annað enn fordøma slíkan yvirgang. Øll kunnu koma út fyri vanlukkum, men skipaðum yvirgangi kunnu vit ikki annað enn venda okkum ímóti.

Mentanarálitið

Í 1996 kom mentanarálitið: Avmarkaður marknaður út. Hetta var í høvuðsheitum ein lýsing av støðuni hjá list í Føroyum, myndlist, tónlist, orðlist og leiklist. Ikki kann eg siga annað enn, at mentan av Mentamálastýrinum verður uppfatað sum nakað heilt serligt, sum bert er ætlað teimum fáu.

Ein av definitiúnunum av mentan, sum Eyðun Andreasen – fólkálvsfrøðingur vísur á í álitinum er: "Mentan er samskipti..... Mentanin gevur meining í tilveruni og samfelagnum, og samskiptið millum limirnar í samfelagnum á øllum økjum bindur saman og skapar heildir." Men hóast hesa definitiún, er onki orð nevnt um ítróttina, sum bindur 15.000 føroyingar saman í feløg og skapar heildir, sum vit hava prógv fyri hvønn tann einasta dag.

Á vári 2002 kom so nýtt mentanarálit, ið nevnist "Mentan og menning", og skuldi man trúð, at Mentamálastýrið á hesum sinni legði eina breiða ætlan fyri alla mentan, eins og definitiúnin omanfyri leggur upp til.

Men enn eitt hjartasuff, hóast definitiúnin hesaferð av mentan var enn greiðari enn tann fyrra, nevniliga: " ...mentan er "hin samansetta heildin, ið umfatar kunnleika, átrúnað, list, moral, rættarkenslu, siðir og øll kynstur og vanar, menniskjan ognar sær sum limur í einum samfelagi"". Mentamálastýrið hevur her tikið eitt orð burtúr samlaðu definitiúnini, nevniliga "list" og gjørt langtíðarætlanir fyri hetta orð, og fullkomiliga sæð burtur frá øðrum, sum td. Ítróttinum, sum so sanniliga er ein siður, eitt kynstur og ein vani, sum ikki bara okkara 15.000 limir, men allir føroyingar hava ognað sær sum limir í samfelagnum Føroyum.

Hetta er á øðrum sinni, at eitt mentanarálit er lagt fram, har ikki eitt orð er nevnt um ítróttina. Vit bíða enn eftir, at landsstýrismaðurin í mentamálum leggur eitt ítróttarálit fram, eins og lovað varð sum svar uppá fyrispurning í Løgtinginum í vár. Landsstýrismaðurin segði, at ein arbeidsbólkur verður settur at arbeiða við hesum máli, og tí krevja vit at frætta nærri um hetta fyri okkum álvarsmál.

Endi

Nógv tíð fer til ítrótt hvønn dag, og nógvir eru tímarnir, sum verða nýttir til at leggja til rættis og skipa fyri. Øll tit, ið varða av hesum á ein ella annan hátt, skulu eiga stóra tøkk. Haldið fram við hesum, tí saman náa vit nýggjum málum.

At enda fari eg vegna starvsnevnd og stjórn at takka øllum feløgum og leiðarum fyri enn eitt ár, sum var merkt av sera góðum samstarvi og ikki minst dygdargóðum arbeiði.

Somuleiðis vil eg takka Føroya Løgtingi, Føroya Landsstýri, kommunum, Strandfara-skipum Landsins, vinnulívi, handilslívi, fjølmiðlum og øðrum, sum á ymsan hátt hava verið við til at skapa føroyskari ítrótt fyrirtreytir at virka undir.

Heðin Mortensen, forseti